

Besluit Verlenen ontheffing

Rijksvastgoedbedrijf
T.a.v. de heer F. Filippo
Postbus 16169
2500 BD 's-GRAVENHAGE

Datum
11 oktober 2022

Zaaknummer
2022-000292

Onderwerp
Wet natuurbescherming -
soortbescherming

Inlichtingen bij
Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl

Blad
1 van 13

Locatie

Legerplaats Harskamp, Otterloseweg 5

Gemeente

Harskamp

Activiteit

Sloop en verbouwing werk- en opslagloods

Beste meneer Filippo,

Hierbij ontvangt u een definitief besluit over bovengenoemde aanvraag.

De bijlagen zijn onderdeel van dit besluit

Bijlage 1 bevat een toelichting op ons besluit. Ook zijn de voorschriften van deze ontheffing beschreven in bijlage 1. In bijlage 2 is een kaart van het projectgebied opgenomen en een overzicht van de onderzoekresultaten, in bijlage 3 de locatie van de mitigerende maatregelen. Neem alle bijlagen goed door.

Definitief besluit

Wij verlenen u deze ontheffing. U ontvangt nu het definitieve besluit. Wij publiceren dit besluit op www.overheid.nl. Degenen die een zienswijze hebben ingediend kunnen in beroep gaan tegen dit besluit.

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Kijk daarvoor op gelderland.nl. U kunt ook contact opnemen met het Provincieloket via telefoonnummer 026 359 99 99. Houdt u het zaaknummer van deze brief bij de hand. We kunnen u dan sneller helpen.

Markt 11 | 6811 CG Arnhem
Postbus 9090 | 6800 GX Arnhem

026 359 99 99
post@gelderland.nl
www.gelderland.nl

BNG Bank Den Haag
NL74BNGH0285010824
BIC-code BNG Bank: BNGHNL2G

Btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

provincie
Gelderland

Datum

11 oktober 2022

Zaaknummer

2022-000292

Blad

2 van 13

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Erik Steenbergen
Teammanager Vergunningverlening

Documentnummers inzage stukken:

03605130, 03605131, 03605136, 03605138, 03725522, 03725530.

Bijlagen

- Bijlage 1 – Toelichting besluit
- Bijlage 2 – Kaart projectgebied en onderzoekresultaten
- Bijlage 3 – Locatie mitigerende maatregelen

Beroep

Degenen die een zienswijze hebben ingediend en andere belanghebbenden kunnen binnen zes weken na de dag waarop het besluit ter inzage is gelegd hiertegen een beroepschrift indienen bij de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem). Zij die partij zijn in de hoofdzaak kunnen bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem) een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen.

Voor individuele burgers (niet voor advocaten en ook niet voor gemachtigden namens een bedrijf of een organisatie) bestaat de mogelijkheid digitaal beroep of een verzoek om een voorlopige voorziening in te dienen. Meer informatie kunt u vinden op www.rechtspraak.nl.

Voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de rechtbank Gelderland via telefoonnummer (088) 361 2000 of op www.rechtspraak.nl

Datum

11 oktober 2022

Zaaknummer

2022-000292

Blad

3 van 13

BIJLAGE 1

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van Rijksvastgoed, Korte Voorhout 7 te 's-Gravenhage hierna te noemen de aanvrager, van 6 januari 2022 om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming, hierna de Wnb.

De opbouw van deze beslissing is als volgt:

- Allereerst worden de ingediende *aanvraag en het procesverloop* toegelicht;
- Daarna volgt het *besluit* met inbegrip van de voorschriften;
- Onder het kopje *beoordeling* wordt de onderbouwing van het besluit gegeven;
- De beslissing wordt afgesloten met een *conclusie en overige verplichtingen*.

AANVRAAG EN PROCESVERLOOP

Op 6 januari 2022 ontvingen wij een aanvraag van Rijksvastgoed voor een ontheffing in het kader van hoofdstuk 3 van de Wnb op grond van artikel 3.5 lid 2 en lid 4 voor het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis, de gewone grootoorvleermuis en de laatvlieger en het opzettelijk verstoren van vleermuizen en voor artikel 3.10 lid 1b voor het beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van de steenmarter.

De ontheffing wordt aangevraagd op basis van de in de wet genoemde belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

De aanvraag maakt deel uit van deze ontheffing.

Er is voor het aangevraagde project niet eerder een ontheffing verleend.

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Op 30 mei 2022 hebben wij van de aanvrager aanvullende stukken ontvangen waarom wij per e-mail van 10 april 2022 hebben verzocht. Op 16 juni heeft nog telefonische afstemming met de adviseur van de aanvrager plaatsgevonden over de aan te brengen mitigatie.

Deze aanvraag is niet getoetst aan het gebiedendeel zoals neergelegd in hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming. Mogelijk zijn er door het project ook effecten op een Natura 2000-gebied en is hiervoor ook een vergunning Wnb nodig. Indien dit het geval is, dient de aanvrager deze ook bij de provincie aan te vragen.

Het ontwerpbesluit heeft gedurende zes weken ter inzage gelegen. Wij hebben binnen deze termijn geen zienswijzen ontvangen.

Op deze aanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland

HEBBEN BESLOTEN

gelet op artikel 3.8 lid 1 en lid 5 van de Wet natuurbescherming

ONTHEFFING TE VERLENEN

aan Rijksvastgoed, Korte Voorhout 7 te 's-Gravenhage;

voor de soorten, verbodsbepalingen en wettelijke belang zoals weergegeven in tabel 1

Tabel 1 Soorten, verboden en belang

Soort	Verbod		Belang
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	Artikel 3.5 lid 2	Het opzettelijk verstoren	A
Gewone grootoorvleermuis (<i>Plecotus auritus</i>)	Artikel 3.5 lid 4	Het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen	
Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)			
Steenmarter (<i>Martes foina</i>)	Artikel 3.10 lid 1b	Het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen	B

Belang:

A : Artikel 3.8 lid 5b onder 3 van de Wnb: in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

B: Artikel 3.10 lid 2 in verwijzing naar 3.8 lid 5b onder 3 van de Wnb, voor het belang zoals hierboven genoemd onder A.

Aan deze ontheffing zijn op grond van artikel 5.3 van de Wet natuurbescherming de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing geldt voor complex 131 gelegen op de Legerplaats Harskamp aan de Otterloseweg 5 te Harskamp, voor het plangebied zoals aangegeven in figuur 1 van bijlage 2.
2. De werkzaamheden moeten uiterlijk 1 maart 2027 zijn uitgevoerd.
3. De ontheffing geldt uitsluitend voor de soorten, verboden en belang zoals weergegeven in tabel 1.

Datum

11 oktober 2022

Zaaknummer

2022-000292

Blad

5 van 13

4. De ontheffinghouder neemt direct contact op met de provincie Gelderland indien er verbodsbepalingen worden overtreden waarvoor geen ontheffing is verleend. Dit kan het geval zijn als er negatieve effecten optreden op soorten waarvoor geen ontheffing is verleend of als er onverwachte negatieve effecten van de activiteiten optreden. Dit kan via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2022-000292.
5. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
6. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de activiteiten van de ontheffing worden uitgevoerd over een (digitale) kopie van deze ontheffing, en tonen deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
7. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen zijn op de hoogte van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
8. Indien de ontheffinghouder de ontheffing in zijn geheel wil overdragen dan dient voor deze naamswijziging toestemming te worden gevraagd bij de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2022-000292.
9. Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden waardoor verbodsbepalingen worden overtreden moet melding worden gedaan bij de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2022-000292.
10. De voorgenomen werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige¹ op het gebied van vleermuizen en steenmarter.
11. Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden waardoor verbodsbepalingen worden overtreden wordt door de ontheffinghouder een ondertekende opdrachtbevestiging van de ecologische begeleiding verstrekt aan de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2022-000292. In de opdrachtbevestiging wordt een omschrijving van de ecologische begeleiding, de naam en het telefoonnummer van de ecologisch deskundige vermeld.
12. Vanaf het moment dat verstorende werkzaamheden plaatsvinden is de ontheffinghouder ervoor verantwoordelijk dat de ecologisch deskundige tijdens de ecologische begeleiding alle bevindingen bijhoudt in een logboek.

¹ De provincie Gelderland verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie, habitats en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en ((soort)specifieke) ecologische kennis heeft. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

Met betrekking tot soorten of specifieke soorten kan als deskundige ook iemand worden aangemerkt die:

- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

In het logboek wordt vermeld op welke data de deskundige aanwezig was, welke werkzaamheden zijn uitgevoerd en begeleid, en hoeveel exemplaren en verblijfplaatsen van welke beschermde soorten op welke locatie zijn waargenomen. Tevens worden er duidelijke foto's van de werkzaamheden en de geplaatste voorzieningen opgenomen in het logboek. Het logboek moet altijd aanwezig zijn op de projectlocatie en wordt door de ontheffinghouder op verzoek van een toezichthouder direct overhandigd.

13. Het logboek wordt door de ontheffinghouder uiterlijk twee weken na afronding van de werkzaamheden aan de provincie Gelderland verstrekt via post@gelderland.nl, onder vermelding van zaaknummer 2022-000292.

Soortspecifieke voorschriften

14. Als na 1 april 2023 nog versturende werkzaamheden plaatsvinden zonder dat hiervoor in een eerder stadium ongeschikt is gemaakt, dient een actualisatie van het ecologisch onderzoek uit 2019 plaats te vinden.
15. Alle mitigerende maatregelen zoals genoemd in tabel 3 en die zijn opgenomen in bijlage 3 van deze ontheffing worden uitgevoerd.
16. De deskundige zoals genoemd in voorschrift 10 begeleidt in elke geval het plaatsen of aanbrengen van mitigerende maatregelen en het ongeschikt maken van verblijfplaatsen.
17. Voor het ongeschikt maken voor vleermuizen mogen geen zelf-expanderende vulmiddelen (zoals purschuim) gebruikt worden om gaten dicht te zetten en geen netten of andere materialen gebruikt worden waarin ze verstrikt kunnen raken.
18. De voorgeschreven voorzieningen zoals beschreven in tabel 3 moeten conform de richtlijnen uit de kennisdocumenten van BIJ12 geplaatst worden (hoogte, expositie, etc.). De ontheffinghouder ziet erop toe dat de voorzieningen duurzaam zijn en te allen tijde functioneel blijven.
19. Zo spoedig mogelijk nadat de tijdelijke voorzieningen zijn opgehangen, wordt een overzicht op kaart van de locatie van deze voorzieningen aan de provincie Gelderland verstrekt via post@gelderland.nl, onder vermelding van zaaknummer 2022-000292

Vleermuizen

20. Alle te slopen en te verbouwen gebouwen, waarin potentieel verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig kunnen zijn, worden voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt. Het ongeschikt maken moet zo kort mogelijk, bij voorkeur binnen 2 weken voor de werkzaamheden worden uitgevoerd. Echter mag alleen ongeschikt gemaakt worden in het actieve seizoen van vleermuizen, lopend van 1 april tot 15 oktober en niet in de kwetsbare kraamperiode (niet tussen 1 mei en 15 juli). Tussen het ongeschikt maken en de start van de werkzaamheden moeten minimaal 3 dagen zitten waarop het weer bij zonsondergang geschikt is geweest voor vleermuizen; minimaal 10 graden Celsius, weinig wind (< 5 Bft) en droog. Na deze drie dagen moet nogmaals met een avondcontrole door een vleermuisdeskundige, en bij geschikt weer voor vleermuizen, gecontroleerd worden of de vleermuizen echt vertrokken zijn. Daar waar de werkzaamheden in de winterperiode moeten plaatsvinden, moet dus het ongeschikt maken en deze controle al voor 15 oktober zijn uitgevoerd.
21. Op die locaties waar ook de aanwezigheid van de laatvlieger verwacht kan worden, moet voor het werken in de winterperiode, in aanvulling op voorschrift 20, het ongeschikt maken al vóór 1 oktober hebben plaatsgevonden.

Datum

11 oktober 2022

Zaaknummer

2022-000292

Blad

7 van 13

22. Indien bij de controleronde uitvliegende vleermuizen worden waargenomen, worden in overleg met de ecologisch deskundige aanvullende maatregelen getroffen om de verblijfplaatsen ongeschikt te maken. Ook na deze maatregelen moet een controle worden uitgevoerd of de vleermuizen echt vertrokken zijn, zoals omschreven bij voorschrift 21. Deze cyclus dient net zolang herhaald te worden totdat er geen uitvliegende vleermuizen meer worden waargenomen.
23. Alle potentiële in-/uitvliegopeningen worden door middel van exclusion flaps afgesloten of in het geval van sloop kunnen ook de dakpannen, boeiboorden, muurplaten en kozijnen zoveel mogelijk handmatig verwijderd worden, zodat de spouw aan de bovenkant open komt te liggen en er voldoende tocht optreedt. Aanvullend kunnen de gebouwen met sterke bouwlampen aangelicht worden. De methode en het moment van ongeschikt maken wordt bepaald door de ecologisch deskundige die het project begeleidt.
24. Indien tijdens de werkzaamheden onverwachts toch nog vleermuizen worden aangetroffen, wordt het werk ter plaatse stopgezet totdat de vleermuizen uit zichzelf vertrokken zijn. De ecologisch deskundige wordt hierbij geraadpleegd. Indien de vleermuizen niet uit zichzelf vertrekken, moet contact opgenomen worden met de provincie Gelderland om toestemming te vragen voor aanvullende maatregelen.
25. De tijdelijk aangebrachte vleermuiskasten dienen te blijven hangen totdat de permanente verblijfplaatsen in het bestaande gebouw weer zijn gerealiseerd en beschikbaar zijn, waarbij rekening wordt gehouden met de gewenningsperiode, en deze aantoonbaar weer in gebruik zijn genomen door de betreffende soortgroepen. Daarnaast mogen de tijdelijke vleermuiskasten pas verwijderd worden op het moment dat deze niet in gebruik zijn door vleermuizen en buiten de meest kwetsbare periodes zijnde de kraamperiode (half mei tot half juli) en de winterperiode (1 november tot 1 april). De kasten mogen enkel verwijderd worden onder begeleiding van een ecologisch deskundige.
26. Het te realiseren vleermuisverblijf met schoorsteen wordt drie opeenvolgende jaren na de realisatie gemonitord. De jaarlijkse monitoring bestaat uit één avondbezoek in april bij warm weer (of begin mei als het een koel voorjaar is) en twee avondbezoeken in de kraamperiode van de laatvlieger en gewone grootoorvleermuis. Met behulp van een warmtebeeld-camera op statief en een batlogger kan de uitvliegopening in de portiek goed gemonitord worden. Jaarlijks wordt een terugkoppeling van de resultaten naar de provincie Gelderland gestuurd.

Steenmarter

27. Voorafgaand aan het ongeschikt maken voor de steenmarter, dient door de ecologisch deskundige gecontroleerd te worden of er geen kraamactiviteit in de gebouwen aanwezig is. Indien kraamactiviteit in een gebouw aanwezig is of niet kan worden uitgesloten, mag deze niet in de voortplantingsperiode van de steenmarter, die globaal loopt van 1 maart tot 1 september, ongeschikt gemaakt worden.
28. Voor de steenmarter worden op twee locaties nieuwe verblijfplaatsen of marterkasten gerealiseerd. De verblijfplaatsen staan niet in directe verbinding met de vleermuisverblijven in verband met mogelijkheid tot predatie of verstoring.

Preventieve maatregelen algemene broedvogels

29. Als in het broedseizoen gewerkt wordt, wordt voor aanvang van de werkzaamheden het werkgebied gecontroleerd op aanwezige broedgevallen. Indien broedgevallen in het plangebied of directe omgeving worden aangetroffen dienen deze buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden te blijven. Een ecologisch deskundige op het gebied van vogels dient te bepalen of en welke werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden.

Datum

11 oktober 2022

Zaaknummer

2022-000292

Blad

8 van 13

Preventieve maatregelen hazelworm

30. De grasstrook aan de noordzijde van complex 131 dient zoveel mogelijk vrij te blijven van bouwverkeer. Sloopmateriaal en eventuele bouwmaterialen die als schuilplaats voor de hazelworm kunnen dienen, worden op minstens 10 meter afstand van het gazon, op de verharding opgeslagen. Indien tijdelijk toch vanaf de grasstrook met machines of bouw materiaal gewerkt moet worden dient een ecologisch deskundige het werkgebied eerst te controleren op aanwezigheid van hazelworm. Bij aanwezigheid van de hazelworm mag het gras niet bereden worden omdat dan kans op doden en verwonden bestaat. Voor het wegvangen en verplaatsen van een hazelworm is een aparte ontheffing noodzakelijk.

BEOORDELING VAN DE AANVRAAG

Project

Het Rijksvastgoedbedrijf is voornemens om de loods met gebouwcode 131 op Legerplaats Harskamp te slopen. De vrijkomende bouwooppervlakte wordt aangewend om elders nieuwbouw te kunnen plegen. Gebouw 131 is oud, energie-onzuinig, bevat asbest en is overcompleet. Het gebouw wordt in 3 fasen gesloopt. Sectie 9 en 10 van het gebouw (zie afbeelding 1 in bijlage 3) blijven behouden, dit deel van het gebouw wordt geoptimaliseerd voor vleermuizen en kan daarna als een “mitigatiereservaat” behouden blijven.

In het bij de aanvraag toegevoegde projectplan “Activiteitenplan sloop gebouw 131, Legerplaats Harskamp” (Ecogroen, 2020) zijn opgenomen:

- het uitgevoerde ecologisch onderzoek en de resultaten;
- een effectbeoordeling van het project;
- de te nemen mitigerende of compenserende maatregelen;
- alternatievenafweging;
- onderbouwing wettelijk belang;
- beoordeling staat van instandhouding.

In de aanvraag beschreven ecologische waarden en de effecten van het project op deze waarden

Er heeft een ecologische onderzoek plaatsgevonden naar vleermuizen en vogels in 2019. In het verleden is op de legerplaats over meerdere jaargangen gemonitord door vrijwilligers, daardoor is een redelijk beeld van de populaties en verblijfplaatsen op het terrein ontstaan.

De aanvrager heeft aangegeven dat de onderzoeken zijn uitgevoerd op basis van het op dat moment vigerende vleermuisprotocol (2017) van het Netwerk Groene Bureaus en de kennisdocumenten van BIJ12.

Tabel 2 en figuur 2 in bijlage 2 geeft een overzicht van de resultaten van het uitgevoerde ecologisch onderzoek en de te verwachten effecten van het project.

Tabel 2 Resultaten ecologisch onderzoek en effectbeoordeling

Aangetroffen soorten	Aantal aangetroffen verblijfplaatsen	Aantal verblijfplaatsen waar negatieve effecten verwacht worden
Gewone dwergvleermuis	2 gecombineerde zomer-/paarverblijfplaatsen	2 gecombineerde zomer-/paarverblijfplaatsen
Gewone grootoorvleermuis	1 zomerverblijfplaats van enkele exemplaren, in het verleden met kraamfunctie	1 zomerverblijfplaats
Laatvlieger	Verblijfplaats, mogelijk met kraamfunctie	(kraam)verblijfplaats
Steenmarter	Verblijfplaats in sectie 6, mogelijk met kraamfunctie	(kraam)verblijfplaats
Hazelworm	Er is een maaislachtoffer aangetroffen op het gazon aan de noordkant van het complex 131. Geen verblijfplaatsen aanwezig.	Geen mits preventieve maatregelen om te voorkomen dat slachtoffers vallen binnen plangebied.
Algemene broedvogelsoorten	Geen	Geen mits preventieve veldinspectie

Datum

11 oktober 2022

Zaaknummer

2022-000292

Blad

10 van 13

Preventieve maatregelen

Als binnen het broedseizoen wordt gewerkt vindt eerst een veldinspectie plaats door een ecologisch deskundige op mogelijk aanwezige broedgevallen (zie voorschrift 29). Er wordt buiten geschikt leefgebied van de hazelworm gewerkt of eerst gecontroleerd of hazelwormen binnen het werkgebied aanwezig zijn (zie voorschrift 30).

Mitigerende maatregelen

Tabel 3 geeft een overzicht van de te realiseren alternatieve voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en de steenmarter. De voorzieningen worden aangebracht conform de richtlijnen uit de kennisdocumenten van BIJ12. In bijlage 3 van deze ontheffing zijn de locaties van (een deel van) de voorzieningen opgenomen.

Tabel 3 Overzicht van de te realiseren alternatieve voorzieningen

Soorten waarop negatief effect wordt verwacht	Tijdelijke mitigatie	Permanente mitigatie
Gewone dwergvleermuis	Minimaal drie maanden voorafgaand aan de werkzaamheden én in de actieve periode van vleermuizen moeten 8 vleermuiskasten (platte type A) binnen 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaatsen zijn geplaatst.	In de secties 9 + 10 van complex 131 worden permanente voorzieningen voor de vleermuizen aangebracht (zie ook bijlage 3) en bijlage 1 van het activiteitenplan: <ul style="list-style-type: none">- Er wordt een spouwmuur aangemetseld.- Plaatselijk aanbrengen van weggroipmogelijkheden- Toegankelijk maken zolderruimte- Diverse invliegopeningen- Anti-predatievoorzieningen- Bijverwarming met zonneboiler- Ketelruimte toegankelijk maken- Schoorsteen met expansieruimte beschikbaar stellen en conserveren
Gewone grootoorvleermuis	Minimaal 1 maand voorafgaand aan de werkzaamheden én in de actieve periode van vleermuizen moeten 4 vleermuiskasten (bolle type A) binnen 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaatsen zijn geplaatst.	
Laatvlieger	Geen bewezen effectieve maatregelen toepasbaar. Tijdelijk ongeschikt maken voor de winterperiode, oorspronkelijke verblijfplaats zoveel mogelijk intact laten, conform activiteitenplan	
Steenmarter	Minimaal drie maanden voorafgaand aan de werkzaamheden worden twee marterkasten (type Vivara 90333 of vergelijkbaar binnen 100 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats geplaatst.	Onderhouden en beschikbaar houden steenmarterkasten en schuilmogelijkheden en leefgebied voor de steenmarter

Monitoring

Voor de laatvlieger bestaan nog geen alternatieve verblijfplaatsen die bewezen effectief zijn gebleken. Omdat voor de laatvlieger geen alternatieven kunnen worden aangeboden, wordt daarom zoveel mogelijk ingezet op het behouden van de bestaande verblijfplaats. Dit is ook het geval bij complex 131 op Legerplaats Harskamp voor de kolonie laatvliegers. De schoorsteen en het gebouw met de twee secties 9 en 10 eronder blijven behouden en worden geoptimaliseerd voor vleermuizen. Om te zien of deze maatregelen voldoende effectief zijn en zo mogelijk hiervan ook te leren voor een toekomstige mitigatie wordt monitoring voorgeschreven gedurende 3 jaren (zie voorschrift 27).

Beoordelingskader

Tabel 4 geeft een overzicht weer van de relevante aspecten waarop getoetst is in het kader van de Wnb.

Tabel 4 Beoordeling van het toetsingskader

Toetsingskader	Beoordeling
Er is voldoende onderzoek uitgevoerd naar alle mogelijk voorkomende soortgroepen en alleen op de aangevraagde soorten treedt een effect op door het project.	Ja
Het onderzoek naar de aangevraagde soorten is door deskundigen uitgevoerd en door ons als voldoende beoordeeld.	Ja
De negatieve effecten op de aanwezige natuurwaarden worden met de voorgeschreven maatregelen voldoende gemitigeerd en gecompenseerd. Toelichting: Voor de laatvlieger zijn geen bewezen effectieve maatregelen of alternatieve verblijfplaatsen bekend. Daarom wordt geprobeerd de bestaande verblijfplaats zo goed mogelijk te conserveren en verder te optimaliseren. Om de effectiviteit hiervan te kunnen vaststellen, dan wel hierop te kunnen bijsturen, wordt monitoring voor 3 jaar opgelegd.	Ja
De alternatieve locaties, werkwijze, inrichting en planning zijn voldoende afgewogen en er is geen bevredigend alternatief.	Ja
Het wettelijk belang waarvoor is aangevraagd zoals aangegeven in tabel 1 is van toepassing en voldoende onderbouwd. Toelichting:	Ja
De lokale staat van instandhouding van de aangevraagde soorten blijft gewaarborgd door het nemen van de voorgeschreven maatregelen.	Ja

Conclusie

Gelet op het voorgaande kan de gevraagde ontheffing worden verleend.

OVERIGE VERPLICHTINGEN

Wij wijzen u erop dat u zelf verantwoordelijk bent voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

Datum
11 oktober 2022

Zaaknummer
2022-000292

Blad
12 van 13

BIJLAGE 2 Kaart projectgebied

Figuur 1 Ligging complex 131 op legerplaats Harskamp aan de Otterloseweg 5.

Figuur 2 Locaties verblijfplaatsen van steenmarter (rood), gewone dwergvleermuis (blauw, 2x), gewone grootoor-vleermuis (groen) en laatvlieger (oranje). Met de blauwe driehoekjes zijn (indicatief) de waarnemingen van de baltterritoria weergegeven. Bovendien is de waarneming van hazelworm in het achterliggende gazon weergegeven (roze stip).

Datum
11 oktober 2022

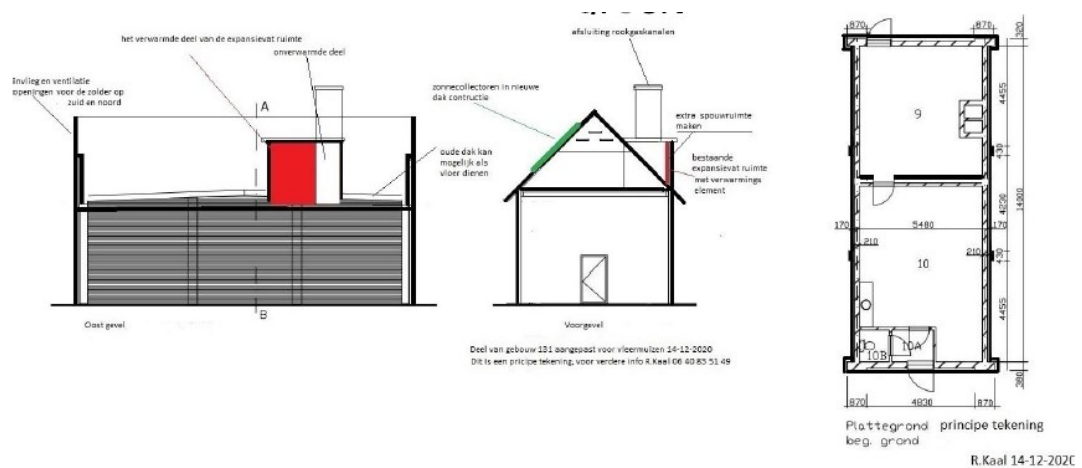
Zaaknummer
2022-000292

Blad
13 van 13

BIJLAGE 3 Mitigerende maatregelen

Figuur 1 Fasering van de sloop van complex 131; fase 1 (geel) en fase 2 (oranje) en fase 3 (sectie 9 en 10 met de schoorsteen; samen in rood). Fase 3 betreft het deel dat behouden blijft en met (permanente) vleermuisverblijven wordt ingericht. Overzicht locaties tijdelijke verblijfplaatsen volgt nog.

Figuur 2 Opzet voor het omvormen van secties 9 en 10 tot een “vleermuizenreservaat” (bron bijlage 1 van Activiteitenplan sloop gebouw 131, Legerplaats Harskamp)